

Intentieverklaring

Zeeuwse norm weerbare overheid

Een handreiking voor Zeeuwse overheden om in gezamenlijkheid te komen tot een weerbare overheid

Doel intentieverklaring

Voor u ligt een intentieverklaring van de dertien Zeeuwse gemeenten, het waterschap en de provincie, hierna tezamen genoemd 'partijen', met als doel samen de weerbaarheid en de integriteit van de Zeeuwse overheid te versterken. Daarmee werpen partijen ook drempels op tegen ondermijnende criminaliteit.

De Zeeuwse overheid kan haar weerbaarheid versterken door te zorgen voor een zorgvuldige, betrouwbare en transparante belangenafweging en besluitvorming, door een goede en veilige werkgever te zijn en door het voorkomen van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Zeeuwse overheid. Daarmee bevorderen partijen het gezag van de Zeeuwse overheid en voorkomen en bestrijden tegelijkertijd de invloed van ondermijning.

De ambities die de Zeeuwse overheden hiervoor nastreven zijn vastgelegd in de Zeeuwse norm weerbare overheid (hierna: 'Zeeuwse norm').

Door samen te werken, hetzelfde beleid op dit thema te voeren en dit op een consequente wijze toe te passen worden de Zeeuwse overheden gezamenlijk meer weerbaar.

Door deze intentieverklaring te ondertekenen spreekt het bestuur zijn commitment uit om de ambities, zoals geformuleerd in de Zeeuwse norm, binnen de organisatie van partijen te implementeren en samen te werken aan een integere en weerbare Zeeuwse overheid.

Intentie

- Partijen committeren zich aan de Zeeuwse norm en zorgen voor de implementatie en uitvoering van de geformuleerde ambities.
- Partijen zullen, waar het nodig is en waar het kan, elkaar ondersteunen in het uitvoeren van de Zeeuwse norm.
- De Zeeuwse norm is een groeimodel. De hier geformuleerde ambities vormen de basis. Jaarlijks wordt de uitvoering gemonitord en zodra het kan, worden de ambities aangescherpt of verbreed.
- Vastlegging van de nieuwe ambities vindt plaats door middel van een gewijzigde Zeeuwse norm en een daarbij behorende geactualiseerde intentieverklaring.
- De stellingen zijn ambitieus: dat is ook nodig om ondermijning aan te kunnen pakken. Partijen hebben de intentie de hiervoor benodigde bereidwilligheid, tijd en capaciteit in te zetten.
- Partijen stellen een bestuurlijke werkgroep Zeeuwse norm in, die partijen stimuleert en zorgt voor afstemming in de uitvoering van de norm.
- Partijen stellen een ambtelijke werkgroep Zeeuwse norm in, die ondersteuning kan bieden aan partijen bij de implementatie en uitvoering van de norm.
- De Zeeuwse norm vormt een integraal onderdeel van het (veiligheids-)beleid van de verschillende overheidsorganen, indien van toepassing.

- Partijen zijn zich bewust van het gegeven dat er onderling verschillen zijn en accepteren dat de norm bij bepaalde partners eerder geïmplementeerd kan zijn dan bij anderen.
- Het uitgangspunt is om gezamenlijk op te trekken en eenzelfde uitvoering van de norm te hanteren. Partijen beseffen dat op onderdelen er sprake kan zijn van maatwerk en accepteren zodoende kleine verschillen in de uitvoering.
- Partijen dragen de Zeeuwse norm uit naar instanties die via een gemeenschappelijke regeling werkzaamheden namens partijen uitvoeren, zodat ook deze instanties naar de inhoud van de Zeeuwse norm handelen.
- De commissaris van de Koning, de Dijkgraaf en de burgemeesters hebben - alvorens over te gaan tot ondertekening - instemming verkregen van hun dagelijks bestuur.

De Zeeuwse norm

Ambities Zeeuwse norm

1. Bewustwording bij bestuur en medewerkers

- 1.1. Partijen besteden minimaal eens per jaar aandacht aan het bevorderen van weerbaarheid en integriteit en daarmee aan het voorkomen en bestrijden van ondermijning binnen de eigen organisatie.
- 1.2. Partijen besteden minimaal eens per jaar gezamenlijk aandacht aan onder artikel 1.1. genoemd thema.
- 1.3. Partijen participeren actief in integrale communicatie van casuïstiek, thema's en fenomenen en aanbod van trainingen.
- 1.4. Ondermijning is opgenomen in het integrale veiligheidsplan dan wel beleidsplan van partijen en de aanpak is verder vormgegeven in het daarbij behorende plan van aanpak of uitvoeringsplan.

2. De integriteit van bestuur en medewerkers

- 2.1. Voor de integriteit van de bestuurders committeren partijen zich aan de volgende punten:
  - 2.1.1. *Selectie van bestuurders*
Partijen zullen voor kandidaat-bestuurders een risicoanalyse laten uitvoeren conform de meest recente handreiking van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
  - 2.1.2. *Periodiek bespreken integriteit*
Integriteit vraagt voortdurende aandacht. Naast het moment van het installeren van raadsleden en het benoemen van de leden van het dagelijks bestuur is het aan te bevelen in ieder geval een keer per jaar een gezamenlijke themabijeenkomst te organiseren.
  - 2.1.3. *Gedragscodes integriteit voor politieke ambtsdrager*
Partijen zorgen voor een actuele (niet ouder dan vijf jaar) gedragscode voor een politieke ambtsdrager. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de meest actuele handreikingen en aanvullende wetgeving.
  - 2.1.4. *Protocol integriteitsschending*
Partijen stellen een protocol op waarin beschreven wordt hoe te handelen bij vermeende schending van integriteit.
  - 2.1.5. *Vertrouwenspersoon of -commissie*
Partijen zorgen er voor dat bij een vertrouwenspersoon of vertrouwenscommissie een melding van een mogelijke integriteitsschending kan worden gedaan.
- 2.2. Voor de integriteit van de medewerker committeren partijen zich aan het volgende:
  - 2.2.1. *Periodiek bespreken integriteit*
Minimaal één keer per jaar wordt in de gehele ambtelijke organisatie aandacht besteed aan het onderwerp integriteit.
  - 2.2.2. *Bespreken integriteit nieuwe medewerker*
Voor nieuwe medewerkers wordt bij de eed- of belofteaflegging specifieke aandacht besteed aan integriteit.
  - 2.2.3. *Kwetsbare functies/VOG*
Partijen benoemen kwetsbare functieprofielen. Partijen zorgen er in ieder geval voor dat de bestuurders en medewerkers in deze functieprofielen bij aanvang dienstverband een

Verklaring Omtrent het Gedrag (hierna: VOG) overhandigen waaruit blijkt dat er geen bezwaar bestaat om de betreffende functie te vervullen. Dit wordt periodiek herhaald.

2.2.4. Screening van medewerkers

Partijen onderkennen het belang van het gedegen screenen van (nieuwe) medewerkers die werkzaam zijn in het veiligheidsdomein gerelateerd aan de ondermijningsaanpak. Partijen zullen onderzoeken op welke wijze ze deze screening vorm kunnen geven en welke partij de screening kan verzorgen.

2.3. Voor de integriteit van bestuurders en medewerkers zullen partijen bij kwetsbare functies werken met een controlesystematiek, zoals functiescheiding of het meekijken van een tweede medewerker, om misstanden te voorkomen.

3. Thema: Veilig Publieke Taak

- 3.1. Partijen laten externen weten wat hun organisatienorm van acceptabel gedrag is.
- 3.2. Partijen stimuleren dat bestuurders en medewerkers elk voorval van (digitale) agressie en geweld melden en partijen registreren alle voorvallen van agressie en geweld tegen bestuurders en medewerkers.
- 3.3. Partijen trainen hun bestuurders en medewerkers in het voorkomen van en omgaan met (digitale) agressie en geweld.
- 3.4. Partijen reageren naar de dader die (digitale) agressie en geweld heeft gebruikt tegen hun bestuurders en medewerkers en bevorderen het (laten) doen van aangifte van strafbare feiten.
- 3.5. Partijen verhalen de schade op de dader en verlenen nazorg aan bestuurders en medewerkers die slachtoffer zijn van (digitale) agressie en geweld.
- 3.6. Partijen hebben (structurele) middelen beschikbaar in de begroting zodat er bij bedreiging van bestuurders en medewerkers, op advies van Openbaar Ministerie en politie, passende (fysieke) beveiligingsmaatregelen getroffen kunnen worden.

4. Thema: Informatiehuishouding ondermijning

- 4.1. Partijen zorgen ervoor dat hun interne informatiepositie op ondermijning inzichtelijk wordt gemaakt. Dit doen zij door het gestructureerd en op juridisch verantwoorde wijze verzamelen en delen van informatie waardoor informatie gestuurd gewerkt kan worden. Voor het kunnen verwerken van gegevens hebben partijen een geactualiseerd privacy protocol.
- 4.2. Partijen zorgen voor een intern meldpunt voor signalen van ondermijning.
- 4.3. Partijen zorgen daarnaast voor intern periodiek overleg over ondermijning waarbij afdeling overstijgende signalen worden verrijkt met systeem- en straatinformatie.

5. Thema: Bestuurlijk Instrumentarium

- 5.1. Partijen hebben in de Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: APV) ondermijningsartikelen opgenomen die minimaal voldoen aan het door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten voorgestelde model met in ieder geval de volgende ondermijningsartikelen:
  - 5.1.1. *Sluiting voor het publiek toegankelijke gebouwen.*
  - 5.1.2. *(Exploitatie-)Vergunningsstelsel met eis "niet in enig opzicht van slecht levensgedrag zijn" voor:*
    - a) (horeca-)inrichtingen;
    - b) Seks- en escortbedrijven;
    - c) Speelautomatenhallen voor kansspelen.

- 5.1.3. *Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat.*
- 5.1.4. *Vergunningplicht branches, gebieden en gebouwen.*
- 5.1.5. *Evenementvergunning met nadere regels voor vechtsportevenementen.*
- 5.2. Partijen zullen minimaal een keer per jaar bijeenkomen om de inzet van het bestuurlijk instrumentarium te evalueren, kennis en ervaringen te delen en eventuele knelpunten in de aanpak te bespreken en de speerpunten voor het komend jaar te benoemen.

6. Thema: Bibob

- 6.1. Partijen zorgen voor geactualiseerd Bibob-beleid, naar het model Zeeuwse beleidslijn Bibob 2021, waarin de overheidsbeslissingen zijn opgenomen die onder de toepassing van de Wet Bibob vallen. Dit betekent dat partijen onder meer Bibob toepassen bij de in het model nader gespecificeerde vergunningen (waaronder drank- en horeca vergunning, exploitatievergunning voor: - horeca, -speelautomatenhallen, -seks-inrichting of escortbedrijf, - coffeeshops, Wabo bouwactiviteit en Wabo milieuactiviteit), subsidies, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten, al dan niet via de 'kan'-bepaling.
- 6.2. Partijen geven uitvoering aan het model Zeeuwse beleidslijn Bibob 2021 zoals vermeld in artikellid 6.1. en alle daaropvolgende actualiseringen.
- 6.3. Partijen beschikken over Bibob-medewerkers die voldoende zijn toegerust om uitvoering te geven aan de Wet Bibob en komen in regionaal verband minimaal een keer per jaar bijeen om kennis en ervaring uit te wisselen.

7. Thema: Opiumwet (Wet Damocles)

- 7.1. Gemeenten hebben geactualiseerd Damocles-beleid (Opiumwet 13b), conform het uniforme Zeeuwse model, houden dit actueel en voeren het consequent uit zoals omschreven. Dit betekent dat partijen het beleid toepassen op basis van een recente beleidsnota bestuurlijke handhaving van artikel 13b Opiumwet. In 2021 is hierin een verschuiving in accent van bevoegdheid tot sluiting naar belangenafweging opgenomen.
- 7.2. Partijen maken gebruik van de in 2019 verruimde sluitingsbevoegdheid uit de Opiumwet waardoor de burgemeester panden kan sluiten bij strafbare voorbereidingshandelingen.
- 7.3. Partijen beschikken over Damocles-medewerkers die voldoende zijn toegerust om uitvoering te geven aan de Wet Damocles en komen in regionaal verband minimaal een keer per jaar bijeen om kennis en ervaring uit te wisselen.

8. Thema: Signaleren en handhaven

- 8.1. Partijen zorgen ervoor dat hun medewerkers getraind worden in het herkennen van ondermijning.
- 8.2. Partijen stimuleren bewustwording en signalering van ondermijning bij de lokale bevolking, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven.
- 8.3. Partijen zorgen ervoor dat hun toezichthouders en bijzondere opsporingsambtenaren (hierna: boa's) getraind en opgeleid zijn in het herkennen van ondermijning.
- 8.4. Partijen zijn in staat monodisciplinaire controles uit te voeren in de aanpak van ondermijning en gezamenlijk/interdisciplinair waar nodig.
- 8.5. De boa's van partijen die de aanpak van ondermijning al in hun takenpakket hebben, bieden -in het kader van het bevorderen van kennis- proactief ondersteuning aan boa's van partijen die deze kennis nog niet hebben.
- 8.6. Partijen voeren minimaal jaarlijks een integrale controle uit waarbij aandacht is voor (signalen van) ondermijning.
- 8.7. Partijen toetsen jaarlijks of zij voldoende capaciteit en kwaliteit aan boa's hebben voor de benodigde handhaving.

9. Thema: informatiebeveiliging

- 9.1. Partijen bevorderen bewustzijn in hun organisaties over een adequate en juiste informatiebeveiliging en werken daartoe actief samen met elkaar.
- 9.2. Partijen dragen daartoe zorg voor minimaal jaarlijks overleg tussen hun Chief Information Security Officers om gezamenlijk te werken aan weerbaarheid ten aanzien van informatieveiligheid.
- 9.3. Partijen voldoen aan de baseline informatiebeveiliging overheid (hierna: BIO). De BIO is gebaseerd op de actuele, internationale standaard voor informatiebeveiliging (NEN-ISO/IEC 27001 en NEN-ISO/IEC 27002) en heeft risicomanagement als uitgangspunt.

Begeleiding en monitoring Zeeuwse norm

---

1. Het realiseren van de ambities zal worden aangejaagd door een bestuurlijke werkgroep waarin de Zeeuwse gemeenten, het waterschap en de provincie zijn vertegenwoordigd.
2. Partijen rapporteren jaarlijks aan het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) over de uitvoering van de Zeeuwse norm. Bespreking van deze jaarlijkse rapportage zal plaats vinden in het OZO.
3. Naar aanleiding van de rapportage en bespreking in het OZO zal de bestuurlijke werkgroep partijen adviseren de norm al dan niet aan te scherpen of te verbreden.
4. Partijen stellen een ambtelijke werkgroep Zeeuwse norm in die ondersteuning aan partijen kan bieden voor implementatie en uitvoering van de Zeeuwse norm.
5. De ambtelijke werkgroep komt op frequente basis bijeen om de voortgang te monitoren, actief te communiceren, knelpunten te signaleren, te adviseren en een helpende hand te bieden